

Västmanlands läns museum
Kulturmiljö Rapport B
2008:B2

Anläggande av parkering vid Tågbanan, Strömsholms ridskola

Antikvarisk kontroll

Strömsholm 8:1
Kolbäcks socken
Västmanlands län

Anna Ahlberg
Mia Jungskär

Anläggande av parkering vid Tågbanan, Strömsholms ridskola

Antikvarisk kontroll

Strömsholm 8:1
Kolbäcks socken
Västmanlands län

Länsmuseets dnr: VLM 070108

Anna Ahlberg
Mia Jungskär

Utgivning och distribution:
Västmanlands läns museum
Slottet, 722 11 Västerås
Tel 021-15 61 00
Fax 021-13 20 76
E-post: lansmuseet@ltv.se
Hemsida: www.vastmanlandslansmuseum.se

© Västmanlands läns museum 2008

Omslagsfoto: Parkeringsplatsen i kulturlandskapet, foto Anna Ahlberg, Västmanlands läns museum

Övriga fotografier: Anna Ahlberg, Västmanlands läns museum.

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet Gävle 1998. Dnr 507-99-498

ISSN 1651-7342
ISBN 978-91-85397-57-0

Inledning

Statens fastighetsverk (SFV) ansökte till Riksantikvarieämbetet om tillstånd för ändring av det statliga byggnadsminnet Strömsholm 8:1 för att uppföra en parkeringsplats för tyngre transporter så som hästskjutsar m.m. Tillstånd gavs av Riksantikvarieämbetet 2007-06-25 med motiveringen att ändringsbehovet var tungt vägande i förhållande till den minskning av kulturhistoriska värden om ingreppet innebar.

Byggnadsminnet omfattar inte bara Strömsholms slott utan även slottspark och ridskola. Till ridskolan hör bland annat Tågbanan, som fungerar som utomhusridbana. Det fanns en befintlig grusad parkering öster om Tågbanan. Planerna var att utöka denna med en ny, hårdgjord yta söder, väster och delvis norr om banan. Västmanlands läns museum (VLM) har deltagit i projektet som antikvarisk kontrollant. Kontrollen har utförts av Anna Ahlberg och rapporten har skrivits av Mia Jungskär, båda byggnadsantikvarier vid Västmanlands läns museum.

Bild 1: Karta över området. Ungefärlig placering av tågbanan och parkeringen är markerad med röd, streckad yta. Utdrag ur digitala fastighetskatan.

Historik

Byggnadsminnet Strömsholm 8:1 består av Strömsholms slott, slottsparken samt Strömsholms ridskola. Gustav Vasa uppförde det ursprungliga Strömsholms slott men den byggnad vi ser idag har mycket lite gemensamt med det fasta hus han lät anlägga på platsen.

Vasaslottet togs så småningom över av Karl X Gustav år 1654. Han gav det i sin tur till drottning Hedvig Eleonora i morgongåva. Efter kungens död gav Hedvig Eleonora i uppdrag till Nicodemus Tessin d.ä. att utarbeta ritningar till ett nytt slott. Vid slutet av 1660-talet var ritningarna klara och det gamla slottet revs. Det nuvarande slottet uppfördes av den holländske murmästaren Krin Claesson Reimund.¹ Arbetet gick fort och efter tre år stod byggnaden under tak. Det dröjde dock att med färdigställda inredningarna som inte var klara förrän under Gustav III:s tid. Vid jämförelser med kopparstick från 1699 och Gripenhielms mälarkarta från 1689 ser man att slottet är till stor del orört sedan uppförandet till idag.²

Anläggningen Strömsholm har anor i hästuppfödning och stallverksamhet som är i stort sett lika gamla som det nuvarande slottet. De finns dokumenterade från 1600-talet.³ Under perioden 1868-1968 hade Arméns rid- och körskola sin verksamhet på platsen och uppförde flera av de stallbyggnader som finns än idag.⁴ Numer drivs anläggningen av Ridskolan Strömsholm. Föreningen stöts av Strömsholmsakademien som verkar för rid- och körkonsten samt ridsportens bevarande. Ridskolan är även sport- och ridutbildningens riksanläggning.⁵

Byggnadsvårdsåtgärder

Kring den så kallade tågbanan har nya parkeringsplatser uppförts. Berörda ytor uppgår till ca, 4600 m². Marken har schaktats av och massorna har jämnat av kringliggande ytor. Ny dränering har grävts ner i väster och anslutits till befintlig dränering. Vattnet har letts ut till befintligt krandike. De nya ytorna är av packat grus och har följande uppbyggnad nerifrån och upp:

- Geotextil bruksklass 2
- Förstråkningslager 0-90 mm, 15 cm tjockt
- Bärlager 0-40 mm, 10 cm tjockt som packas med virbroplatta
- Slitlager 0-16 mm, ca. 5 cm tjockt

Ytorna har avjämnats så att erforderlig avrinning ska uppstå.

Resultat

Antikvarisk kontrollant kontaktades först efter utförda arbeten och har därför inte kunnat påverka detaljutförandet. Det finns på grund av detta ingen dokumentation över området före ingreppen, däremot har slutresultatet har dokumenterats. De grusade ytor gör att den nya parkeringen lättare smälter in i miljön än vad exempelvis asfalterade ytor skulle göra. En slutbesiktning utfördes 31 augusti 2007, åtgärderna anses ha gjorts i enlighet med Riksantikvarieämbetets beslut och godkänns därmed ut antikvarisk synvinkel. Inverkan på byggnadsmiljön bedöms vara ringa.

¹ Eriksson, Anders (2001) VLM rapport 2001:B23

² Eriksson, Anders (2001) VLM rapport 2001:B23

³ Statens fastighetsverks hemsida

⁴ Statens fastighetsverks hemsida

⁵ Ridskolan Strömsholms hemsida

Litteratur och källor

Eriksson, Anders (2001) *Strömsholms slott - Flyttning av receptionsdisk*, Rapport 2001:B23, Västmanlands läns museum

Statens fastighetsverks hemsida, www.sfv.se, besökt 2008-01-28

Strömsholms ridskolas hemsida, www.stromsholm.com besökt 2008-01-28

Administrativa uppgifter

Västmanlands läns museums dnr: VLM 070108

Kulturmiljöavdelningens projektnr: 30-721

Riksantikvarieämbetets dnr: 311-1940-2007

Fastighetsbeteckning: Strömsholm 8:1

Landskap: Västmanland

Län: Västmanland

Socken: Kolbäcks sn

Kommun: Hallshammar

Ägare-beställare: Föreningen Ridskolan Strömsholm
Johan Kaspersson
734 94 STRÖMSHOLM

Entreprenör: Bodén mark och anläggning AB
Elektrodgatan 1.
721 37 Västerås

Antikvarisk kontroll: Västmanlands läns museum
Antikvarisk kontrollant Anna Ahlberg
Slottet
722 11 VÄSTERÅS
Tele: 021-15 61 26

Fotografier

Bild 2: Den nyanlagda parkeringen från väster.

Bild 3: Den nyanlagda parkeringen från sydost.

Bild 4: Nergrävd dränering i väster.

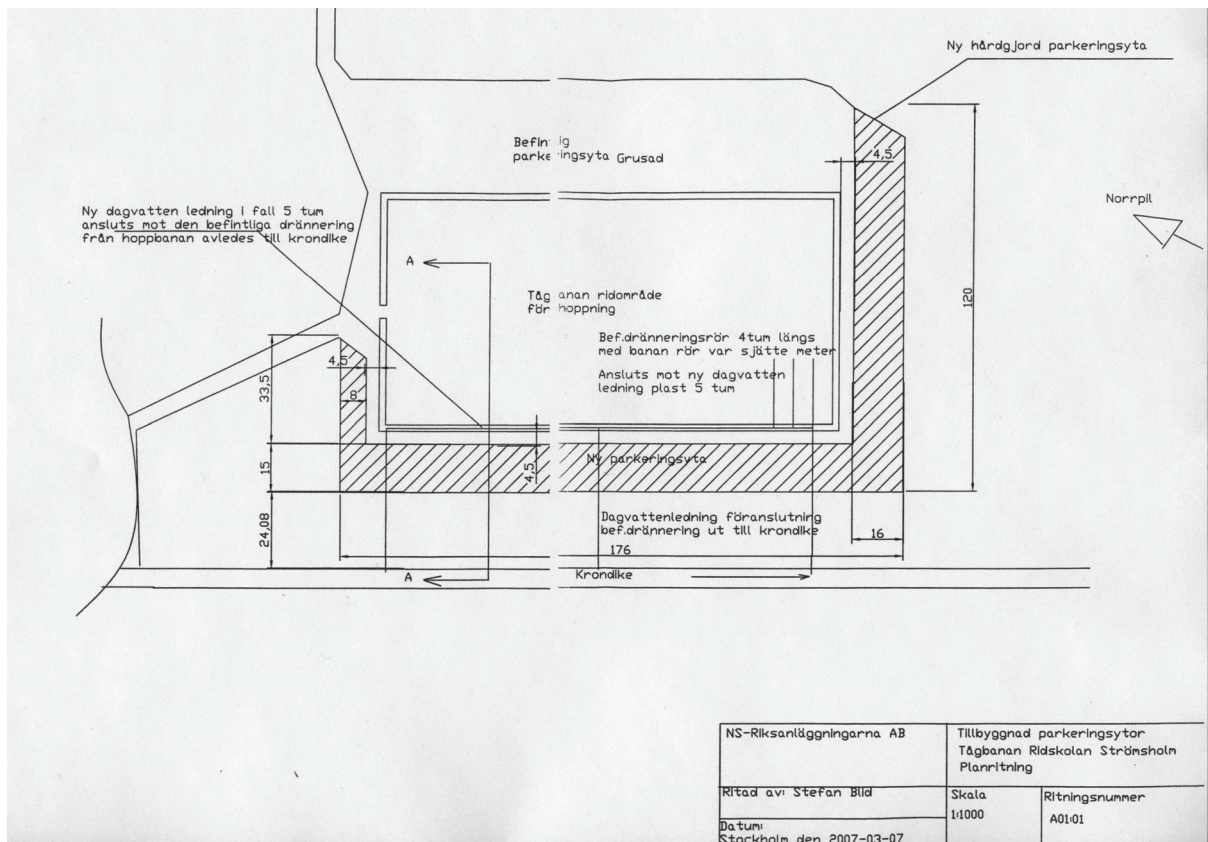

Bild 5: Skiss på ny parkering av Stefan Blid, NS Riksanläggningar, ej skalenlig i rapporten

– en del av Landstinget Västmanland

Västmanlands läns museum, Slottet, 722 11 VÄSTERÅS
Tele: 021-15 61 00 · Fax: 021-13 20 76 · E-post: lansmuseet@ltv.se
Hemsida: www.vastmanlandslansmuseum.se

ISSN 1651-7342
ISBN 978-91-85397-57-0